

126. sz. Ajánlás

a halászok szakképzéséről

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

Amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1966. június 1-én ötvenedik ülészakára ült össze,

Figyelembe véve a Szakképzésről szóló 1962. évi Ajánlás tartalmát,

Figyelembe véve, hogy ezen okmány alkalmazása nyomán a halászok szakképzésének olyan szintre kell emelkednie, mely megfelel más szakmák, foglalkozások és iparágak területén nyújtott képzéssel, és

Figyelembe véve továbbá, hogy a halászok szakképzésének alapvető céljai az alábbiak kell, hogy legyenek:

- a halászat hatékonyságának javítása és a halászatnak a nemzetgazdaság alakulásában játszott gazdasági és társadalmi szerepének általános elismerése;
- megfelelő számú rátermett személy bátorítása a halászati iparágba való belépésre;
- a halászati iparág jelenlegi és a várható munkaerőigényével arányban álló képzési és átképzési létesítmények biztosítása a halászati foglalkozások összessége tekintetében;
- a képzésben résztvevők munkába lépésének segítése a képzés befejeztével;
- a résztvevők segítése abban, hogy termelékenységük és nyereségtermelő képességük legmagasabb szintjét elérjék; és
- a halászhajók fedélzetén érvényes biztonsági normák javítása,

Miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el a halászok szakképzéséről, mely kérdés az ülészak napirendjének hatodik pontjaként szerepelt; és

Miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Ajánlás formájában adja közre;

a mai napon, 1966. június 21-én elfogadja az alábbi Ajánlást, mely a "Szakképzéséről (halászok) szóló 1966. évi Ajánlás" néven idézhető:

I. HATÁLY ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

1. (1) A jelen Ajánlás szempontjából a "halászhajó" kifejezés minden olyan hajóra és csónakra vonatkozik, bármilyen jellegű is legyen, amelyet a tengeri halászhajóhoz sós vízben használnak, kivéve a bálnavadászatra vagy hasonló tevékenységre, halkutatásra és halászterület védelmére használt hajókat, tekintet nélkül arra, hogy köz- vagy magántulajdonban vannak-e.

(2) A jelen Ajánlás halászhajók fedélzetén végzett gyakorlati képzésre is vonatkozik.

(3) A jelen Ajánlás nem vonatkozik olyan személyekre, akik sport vagy pihenés céljából halásznak.

2. A jelen Ajánlás szempontjából az alábbi kifejezések az itt meghatározott módon értendők:

- (a) hajóskapitány: olyan személy, aki egy halászhajót irányít vagy ilyen a felügyelete alatt áll;
- (b) tiszthelyettes: olyan személy, aki beosztottként irányít egy halászhajót, beleértve bármely személyt, révkalauzokat kivéve, aki bármikor ilyen hajó irányításáért felelős lehet;
- (c) mérnök: bármely személy, aki folyamatosan felelős egy halászhajó mechanikai meghajtásáért, illetve bármely olyan személy, aki ilyen hajó gépeinek és mechanikai berendezéseinek üzemeltetéséért és karbantartásáért felelőssé válhat;
- (d) szakképzett halász: a fedélzeti személyzet bármely tapasztalt tagja, aki egy halászhajó fedélzetén dolgozik, részt vesz a hajó üzemeltetésében, előkészíti a halászathoz, a fogáshoz, a fogás fedélzetre emeléséhez és annak feldolgozásához szükséges felszerelést, karban tartja és javítja a hálókat és az egyéb halász berendezést;

II. ORSZÁGOS TERVEZÉS ÉS IRÁNYÍTÁS

Tervezés és koordináció

3. Az országos oktatási és képzési politika tervezésekor azon országok illetékes hatóságai, melyekben halászati iparág működik vagy annak kialakítását tervezik, tegyék meg a megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy az ország általános képzési rendszere felkészült a halászok képzésére.

4. Ahol az országos körülmények nem teszik lehetővé a halászok minden képzési szinten való oktatására alkalmas létesítmények kialakítását, fontolóra kell venni a más országokkal és más nemzetközi szervezetekkel való együttműködés lehetőségét közös halászképzési programok kifejlesztése érdekében olyan ismeretek és foglalkozások tekintetében, melyekre az országos programok nem felkészültek.

5. (1) Minden, halászok képzésével foglalkozó ország minden állami és magán intézményének tevékenységét koordinálják és fejlesszék országos program keretében.

(2) Ezen programokat az illetékes hatóságok tervezzék meg a halászhajó tulajdonosok és halászok szervezeteivel, oktatási és halászati kutatóintézetekkel és más testületekkel és magánszemélyekkel, akik a halászok szakképzéséről alapos ismeretekkel bírnak. Azon fejlődő országokban, ahol szakirányú halászati kutató- vagy fejlesztőintézetek tevékenykednek más országokkal és nemzetközi szervezetekkel együttműködésben, ezen intézetek kapjanak vezető szerepet az országos program létrehozásában.

(3) Közös ágazatpolitikai és irányítási tanácsadó testületek jöjjenek létre ahol csak lehetséges, országos, illetve szükség esetén regionális és helyi szinten is azzal a céllal, hogy a halászok képzési programjainak tervezését, fejlesztését és koordinációját megkönnyítsék.

6. Az illetékes hatóságok biztosítsák, hogy a képzési és foglalkoztatási lehetőségekről szóló információ terjesztéséért felelős különféle hivatalok és intézetek, így általános és középiskolák, pályaválasztási és munkaügyi tanácsadó szolgálatok, állami állásközvetítők, szakiskolák és szakirányú képzőintézetek, halászhajó-tulajdonosok és halászok szervezetei

kapjanak teljes körű tájékoztatást halászoknak készített állami és magánszervezésű képzési programokról és arról, milyen feltételekkel kezdhet valaki hivatásszerűen halászattal foglalkozni.

7. Az illetékes hatóságok biztosítsák, hogy a halászok szakképzési programjait minden más, állami vagy magánszervezésű, a halászati ágazathoz kapcsolódó programmal és tevékenységgel teljes körűen összehangolják. Különösen is az alábbiak biztosítása fontos:

- (a) a halászati kutatóközpontok tegyék legfrissebb, a halász szakma gyakorlati érdeklődésére számot tartó felfedezéseiket az oktató központok és más érdekelt felek, illetve, ezeken keresztül az aktív halászok számára is könnyen elérhetővé; hacsak lehet, a kutatóintézetek vegyék ki részüket a halászok magasabb fokú képzéséből, és a halászati képzőközpontok a lehetséges módokon segítsék ezen intézetek munkáját.
- (b) történjenek intézkedések az általános oktatás segítségével a szakképzés előtt vagy azzal egyidejűleg annak érdekében, hogy a halász településeken emelkedjen az általános képzettségi szint, javuljon a halászok elégedettsége, illetve egyszerűsödjön a technikai képzés és a szakképzés asszimilációja;
- (c) történjenek intézkedések a halászhajó tulajdonosok és a halászok szervezeteinek együttműködésével annak érdekében, hogy ha egyéb feltételek azonosak, az állásközvetítés során azok részesüljenek előnyben, akik egy állami vagy magánszervezésű tanfolyamot elvégeztek;
- (d) történjenek intézkedések a halászhajó tulajdonosok és a halászok szervezeteinek együttműködésével, különösen a fejlődő országokban, annak érdekében, hogy a képzés résztvevői, akik egy államilag vagy a magánszektorban szervezett tanfolyamot befejeztek, vagy kapjanak állást egy halászhajón, vagy szerezhessenek és üzemeltethessenek megfelelően felszerelt halászhajót akár önállóan, akár egymással szövetkezve halászhajót vásárolva és üzemeltetve, akár egyéb megfelelő módon;
- (e) a képzett halászok száma feleljen meg az adott országban az adott időben vagy a tervek szerint később rendelkezésre álló hajók számának és a felszerelés mennyiségének.

Finanszírozás

8. (1) A halászok képzési programjait következetesen kell megszervezni; a finanszírozás legyen rendszeres és megfelelő, és vegye tekintetbe a halászati iparág jelenlegi és tervezett fejlesztéseit.

(2) Ahol szükséges, a kormány járuljon hozzá pénzügyileg a helyi önkormányzatok vagy magánszervezetek által nyújtott képzési programokhoz. Ezen hozzájárulás lehet általános támogatás, föld és ingatlan járadék vagy szemléltető eszközök mint például csónakok, motorok, navigációs berendezés és halász felszerelés, oktatók ingyenes rendelkezésre bocsátása, vagy a résztvevők képzési díjtámogatása.

(3) Az államilag üzemeltetett képzőközpontokban halászoknak nyújtott oktatás legyen ingyenes a résztvevők számára. Ezen felül a rászoruló felnőttek és a fiatal személyek képzését könnyítse meg a Szakképzésről szóló 1962. évi Ajánlás 7. bekezdésének (3) és (5) sz. albekezdésében olvasható pénzügyi és gazdasági segítség.

Képzési normák

9. (1) Az illetékes hatóságok a jelen Ajánlás 5. bekezdése (3) albekezdésében említett közös testületekkel együttműködésben határozzon meg és alakítson ki általános normákat a halászok képzésére vonatkozóan, melyek az ország adott területén egységesen érvényben vannak. Ezen normák legyenek összhangban a halászok különféle gyakorlati képesítésével szemben támasztott országos követelményekkel, és fektessék le az alábbiakat:

- (a) a halászok képzési programjának megkezdéséhez szükséges minimális életkor;
- (b) az orvosi vizsgálatok jellege, beleértve a mellkasröntgent, illetve látás és hallásteresztet; a vizsgák, különösen a hallás és látásteresztet különbözőhetnek aszerint, hogy valaki fedélzeti vagy gépkezelői ismeretek megszerzése érdekében jelentkezik tanfolyamra;
- (c) a halászok képzési programjaira való felvételhez szükséges általános iskolázottsági követelmény;
- (d) a halászati, navigációs és tengerészeti, biztonsági, gépészeti, étkeztetési és más témák, melyeknek helyet kell kapniuk a képzés tantervében;
- (e) a gyakorlati képzés mennyisége, beleértve a gépészeti gyakorlóműhelyekben és a tengeren töltött gyakorló időt, melyeket a tanulóknak teljesíteniük kell;
- (f) a képzési tanfolyamok időtartama a különböző halászati foglalkozások, illetve a különböző képzési szintek esetében;
- (g) a tanfolyam befejezését követő bármely vizsgák jellege; és
- (h) a képzőintézetek oktatószemélyzetének tapasztalata és képesítései;

(2) Ahol nem lehetséges az egész országra egységesen vonatkozó normákat lefektetni, ott az illetékes hatóságok fektessenek le ajánlott normákat a jelen Ajánlás 5. bekezdésének (3) albekezdésében említett közös testületekkel együttműködésben, mely irányvonalként szolgálhat ahhoz, hogyan kell az egész országra a lehető legegységesebb normarendszert kidolgozni.

III. KÉPZÉSI PROGRAMOK

10. Az egyes, halászoknak tervezett képzési programok tantervei alapuljanak a halászathoz szükséges munka rendszeres elemzésén, és készüljenek a jelen Ajánlás 5. bekezdésének (3) albekezdésében említett közös testületekkel együttműködésben. Ezen tanterveket időközönként felül kell vizsgálni, és aktualizálni kell a technikai fejlődéssel lépést tartva, és amennyire az egyes célfeladatok alapján megfelelő, ezek tartalmazzanak képzést az alábbi területeken:

- (a) halászati technikák, beleértve, ahol ésszerű, az elektronikus halkereső technikákat, illetve a halászfelszerelések használatát, karbantartását és javítását;
- (b) az adott tenger adott területe szerinti navigáció, tengerészet és hajóirányítás és a tanfolyam célja szerinti halászat típus, beleértve nemzetközi Tengeri Ütközések Elkerülésének Szabályzatával kapcsolatos megfelelő ismereteket;
- (c) hajóteher egyenletes elhelyezése, a hal tisztítása és feldolgozása a fedélzeten;
- (d) a hajó karbantartása és egyéb kapcsolódó témák;

- (e) a gőzüzemű, illetve a belsőégésű (benzin vagy dízel) motorok működtetése, karbantartása és javítása, illetve más berendezések ismerete, melyek használata a tanulótól később elvárható;
- (f) a rádió és a radarberendezés működtetése, melynek használata a tanulótól elvárható;
- (g) biztonság a tengeren és a halász eszközök biztonságos használata, beleértve olyan témákat mint pl. stabilitás, a jegesedés hatásai, tűzoltás, vízhatlanság, személyes biztonság, a felszereléssel és a gépezettel kapcsolatos biztonsági intézkedések, a vitorlával, árboccal és kötélzettel kapcsolatos biztonsági intézkedések, a gépterem biztonsága, a mentőcsónak kezelése, a felfújható gumicsónakok, elsősegély és orvosi ellátás és egyéb kapcsolódó kérdések;
- (h) a halászathoz kapcsolódó elméleti tárgyak közé tartozik a tengerbiológia és az oceanográfia, mely képessé teszi a tanulókat arra, hogy széleskörű ismereteket szerezzenek további tanulmányaikhoz, képzéshez, melynek segítségével később előreléphetnek egy másik halász szakma vagy egy másik fajta halászat irányában;
- (i) általános tárgyak, bár ezeknek rövid tanfolyamokon korlátozottabban lehet csak helye;
- (j) hűtőrendszerek, tűzoltó-berendezések, fedélzeti és vontató csörlők és halászhajók egyéb mechanikai berendezéseinek üzemeltetése, karbantartása és javítása;
- (k) a hajófedélzet elektronikus berendezéseinek működési elvei és a halászhajók elektronikus berendezésének és gépeinek karbantartása és javítása;
- (l) egészségügyi képzés és testnevelés, különösen is úszás, ahol a képzési létesítmények ezt lehetővé teszik;
- (m) speciális kurzusok a fedélzeti munkával és a motorral kapcsolatos ismeretekről, illetve más témákban, a halászatról szóló általános bevezetést követően.

11.

(1) Ahol gyakorlatban kivitelezhető és helyénvaló, készüljenek országos normák azon gyakorlati képesítések vagy bizonyítványok vonatkozásában, melyek birtokában valaki hajóskapitányként (és annak különféle fokozataiban); elsőtisztként (és annak különféle fokozataiban); halászati technikusként (és annak különféle fokozataiban); fedélzetmesterként (és annak különféle fokozataiban); szakképzett halászként (és annak különféle fokozataiban); szakácsként; vagy egyéb fedélzeti vagy gépterem személyzetként munkát vállaljon.

(2) A képzési programokat mindenekelőtt arra kell tervezni, hogy a résztvevőket a képesítésre készítse fel, és kapcsolódjanak közvetlenül az országos képesítési normákhoz; vegyék figyelembe az illetékes hatóság által a különféle képesítési szintek vonatkozásában lefektetett alsó korhatárt és a minimális szakmai tapasztalatot.

(3) Ahol országos képesítő vizsgák nem léteznek vagy az adott szakmához nem léteznek, mégis legyenek tanfolyamok, melyek a tanulókat a fent felsorolt feladatokra felkészítik. Minden, az ilyen tanfolyamokat sikeresen lezáró tanuló kapjon egy bizonyítványt az elvégzett tanfolyamról.

12. (1) Legyenek programok, melyek az adott ország halászflojtájában mindenféle hajó hajóskapitányi és gépészi feladatainak ellátására képzik ki a halászsókat, beleértve nagyobb, hosszabb távolságokra tervezett hajókat is.

(2) Ahol a használatban levő hajók szempontjából ez megfelelő, legyenek főiskolai szintű halász és navigációs kurzusok, melyek azonos szintűek a kereskedelmi flotta

tisztjeinek képzési programjaival, azonban nyújtanak halászathoz kapcsolódó témájú oktatást is.

13. Az egyes képzési programok legyenek elég hosszúak ahhoz, hogy a tanulók fel tudják dolgozni a leadott tananyagot; a tanfolyamok hosszúságát az alábbi szempontok szerint kell meghatározni:

- (a) a kurzus célja szerinti foglalkozáshoz szükséges képzettségi szint;
- (b) a kurzusra jelentkező hallgatók általános iskolázottsága és életkora;
- (c) a jelentkezők gyakorlati tapasztalata; és
- (d) milyen sürgősen van szüksége az országnak képzett halászokra; e szempontot alá kell vetni egy megfelelő képzési színvonal megtartásának;

14. (1) Az oktatószemélyzet álljon széleskörű általános ismeretekkel, elméleti szakmai ismeretekkel és elégséges halászati gyakorlattal bíró tanárokból.

(2) Ahol nem lehetséges ilyen képesítéssel bíró oktatószemélyzetet szerződtetni, ott halászati ismeretekkel és megfelelő gyakorlati bizonyítványokkal bíró személyek alkalmazása a cél.

(3) Ahol nem lehetséges halászati gyakorlattal bíró, teljes munkaidős oktatószemélyzetet szerződtetni, ott elégséges gyakorlati halászati tapasztalattal bíró személyeket kell részmunkaidőben alkalmazni.

(4) Az oktatószemélyzet minden tagjának legyen rátermettsége az oktatásra, és legyen az illetékes oktatási hatóságtól szerzett megfelelő tanári képzettsége.

Szakmai előképzés

15. A halász településeken az Alsó korhatárról (tengeri halászok) szóló 1959. évi Egyezményvel összhangban álló intézkedéseket kell tenni annak érdekében, hogy az iskolás gyerekek szakmai előképzésben részesülhessenek, melynek részét képezik tengerészeti gyakorlati alapismeretek, alapvető kereskedelmi halászati technikák és navigációs elvek, olyan mértékben, amennyire ez megfelel az adott országra jellemző általános körülményeknek.

Rövid tanfolyamok gyakorló halászok számára

16. Legyenek tanfolyamok gyakorló halászok számára, mely által szakmai készségeiket és tudásukat növelhetik, lépést tarthatnak a halászat és a navigáció technikai fejlődésével, és szakmai előmeneteli lehetőségekre tesznek szert.

17. (1) A gyakorló halászok tanfolyamainak tervezésekor az alábbi konkrét célokat kell szem előtt tartani:

- (a) egészítsék ki a hosszú alapozó tanfolyamokat a haladó, szakmai előmenetelt lehetővé tevő, speciális ismereteket nyújtó képzéssel;
- (b) nyújtsanak képzést az adott területen még nem ismert halászati technikákról; új fajta motorok vagy felszerelések karbantartásáról; felszerelések készítéséről, ahol szükséges;
- (c) nyújtsanak minden szinten képzést azoknak a halászoknak, akik a hosszú alapozó tanfolyamon nem tudtak részt venni;

(d) nyújtsanak gyorsított képzést fejlődő országokban.

(2) A tanfolyamok legyenek rövidek, és minősüljenek a hosszú alapozó tanfolyamot kiegészítő, nem pedig azt helyettesítő képzésnek.

18. A tanfolyamok, melyek egyébként kihelyezett képzésként is igénybe vehetők, amely esetben az oktatók kimennek a halászközpontba és a magukkal hozott szemléltető eszközökkel tartják a képzést, különösen is az alábbi képzési programot kínálják:

(a) esti tanfolyamok;

(b) szezonális tanfolyamok viharos hónapok és rossz fogást kínáló időszakok alatt; vagy

(c) nappali tanfolyamok, melyek érdekében a halászok átmenetileg rövid időszakokra távol maradnak munkahelyeikről.

19. (1) Minden megfelelő intézkedést meg kell tenni annak érdekében, hogy a gyakorló halászok rövid, parton szervezett tanfolyamokat elvégezhesenek.

(2) A gyakorló halászok kapjanak megfelelő pénzügyi ellentételezést arra az időre, míg rövid tanfolyamokon vesznek részt.

20. Ahol a hosszú tanfolyamok és a gyakorló halászoknak szervezett rövid tanfolyamok nem érik el képzési céljukat, különösen elszigetelt területeken, ezen tanfolyamokat az alábbiakkal lehet kiegészíteni:

(a) speciális rádiós és televíziós tanfolyam és halászzal kapcsolatos információt sugárzó műsorok;

(b) kifejezetten a dolgozó halászok igényeihez igazított levelező tanfolyamok, melyek hallgatói csoportokba osztva időközönként előadásokat látogathatnak, vagy órákat vehetnek a képzőintézetekben;

(c) kutatók és ismeretterjesztő szakemberek alkalmankénti látogatása a halásztelepülésre.

IV. KÉPZÉSI MÓDSZEREK

21. A halászok képzési programjai a lehető leghatékonyabb oktatási módszert alkalmazzák, melyek az egyes tanfolyamok jellegéhez, a résztvevők tapasztalatához, általános képzettségi szintjéhez és korához, illetve a rendelkezésre álló szemléltető eszközökhöz és pénzügyi támogatáshoz igazodnak.

22. Gyakorlati képzés, melyben a hallgatók maguk is aktívan részt vesznek, fontos része kell, hogy legyen minden, halászoknak szervezett képzési programnak.

23. (1) Minden olyan képzőintézet, mely kezdőket is oktat, használjon halászképző hajót, amelynek segítségével halászati technikákat, navigációt és tengerészetet, a motor üzemeltetését és más egyéb tárgyakat tanulnak. Ezen hajók végezzenek tényleges halászatot.

(2) A haláshajók, ha csak lehetséges, álljanak kapcsolatban technikumokkal, melyek haladó képzést is nyújtanak.

24. (1) A képzési programok során használjanak motorokat, felszerelést, haláshajó modelleket, műhely berendezést és navigációs segédeszközöket.

(2) Az ilyen berendezéseket a halászati kutatóintézményekkel együttműködésben készítsék elő, és ezek között, ha csak lehetséges, kapjanak helyet a legmodernebb felszerelések és navigációs segédeszközök.

(3) Az ilyen berendezéseket aszerint kell összeválogatni, hogy a résztvevőktől milyen felszerelések, hajók és motorok használatát várják majd el.

(4) Filmek és más audiovizuális segédeszközök, bár esetenként hasznosak lehetnek, nem használandók szemléltető eszközök helyettesítésére, melyek használatában a tanulók maguk is aktívan részt vehetnek.

(5) A tanulók számára látogatásokat kell szervezni modern vagy speciális eszközökkel felszerelt halászhajókra, halászati kutató intézetekbe vagy az iskola környékétől távolabbi halászati központokba.

25. Időközönként gyakorlati képzés is nyújtható halászatból kereskedelmi halászhajók fedélzetén.

26. Elméleti képzés, beleértve az általános oktatást is, mely nyújtható egy tanfolyam részeként is, kapcsolódjon közvetlenül a halász számára szükséges tudáshoz és készségekhez, és, ha csak lehetséges, ötvöződjön az intézmény által kínált gyakorlati képzéssel.

V. NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉS

27. (1) Az országok működjenek közre a halászok szakképzésének előmozdítása érdekében, különösen is a fejlődő országokban.

(2) Ezen együttműködés, a megfelelő esetekben az alábbiakat tartalmazhatja:

- (a) oktatószemélyzet szerződtetése és képzése nemzetközi szervezetek vagy más országok segítségével halászok képzési intézményeinek létrehozása és fejlesztése érdekében;
- (b) közös képzőintézetek és halászati kutatóintézetek létrehozása más országokkal;
- (c) képzőintézményeknek más országok kiválasztott tanulóinak vagy oktató képzésben résztvevő hallgatóinak rendelkezésére állítása, illetve tanulók vagy oktató képzésben résztvevő hallgatók más országokba küldése;
- (d) nemzetközi személyzeti csereprogramok, nemzetközi szemináriumok és munkatestületek szervezése;
- (e) oktatók kiküldése más országok halászati képzőintézeteibe.